

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Географічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра географії та менеджменту туризму

(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан географічного факультету

Мирослав ЗАЯЧУК

«12» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

СПОРТИВНИЙ ТУРИЗМ

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма Міжнародний туризм,

Готельно-ресторанний сервіс та туropolерейтинг

(назва програми)

Спеціальність 242 "Туризм і рекреація"

(вказати: код, назва)

Галузь знань 24 "Сфера обслуговування"

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Факультет Географічний

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: якими мовами читається дисципліна)

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **Спортивний туризм** складена відповідно до вимог її змісту (Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності 2015 р.) та відповідає освітній програмі «Готельно-ресторанний сервіс та туropolерейтинг» та освітній програмі «Міжнародний туризм», уведеної наказом по університету №118 від 03.04.2023 р., (спеціальність 242 «Туризм і рекреація», галузь знань 24 «Сфера обслуговування»).

Розробник: доц. **Бучко Жанна Іванівна**, доцент кафедри географії та менеджменту туризму, д. геогр. н.

Погоджено
з гарантом ОП «Готельно-ресторанний сервіс
та туropolерейтинг»

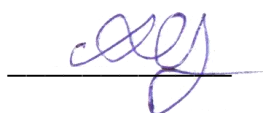
 Галина КРУЛЬ

Погоджено
з гарантом ОП «Міжнародний туризм»

 Тетяна СКУТАР

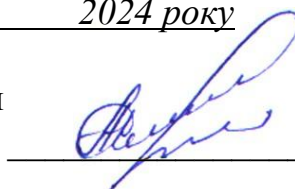
Затверджено на засіданні кафедри географії та менеджменту туризму
Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Завідувач кафедри географії
та менеджменту туризму

 Олександр КОРОЛЬ

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Голова навчально-методичної ради
географічного факультету

 Наталя АНДРУСЯК

1. Мета навчальної дисципліни. Метою вивчення дисципліни є забезпечення майбутнього фахівця туристичної індустрії глибокими знаннями з теорії, методики і практичної організації спортивного туризму залежно від потреб споживачів туристичних послуг.

У структурі професійної підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі вагоме місце займає цикл дисциплін за видами туристичної діяльності, одним з яких є спортивно-туристична. Курс націлений на формування необхідного рівня знань і умінь для організації оздоровчо-спортивного туризму в різних сферах туристичної діяльності. Зокрема, на основі базових знань з попередніх курсів оволодіти методикою організації різних видів туристичної діяльності залежно від потреб туристів, їх вікових, статевих та соціальних особливостей; обґрунтувати необхідність засвоєння студентами знань з основ орієнтування на місцевості, організації харчування і бівуаку в польових умовах, надання долікарської допомоги та норм поведінки у природі.

Пререквізити. Ефективність засвоєння курсу підвищує попереднє вивчення таких навчальних дисциплін: «Історія туризму і рекреації», «Основи туризму і рекреації», «Рекреаційна географія», «Організація екскурсійних послуг».

2. Результати навчання У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має поглибити такі **компетентності:**

– ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

– СК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів

– СК21. Здатність аналізувати територіальне поєднання рекреаційно-туристичних ресурсів, господарства та інфраструктури за формами та видами туризму

Програмні результати навчання:

– ПРН3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ

– ПРН22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях

– ПРН27. Пояснювати спеціалізацію туризму на основі аналізу територіального поєднання рекреаційно-туристичних ресурсів, господарства та інфраструктури

Студенти також мають:

Знати:

– сутність поняття спортивного туризму;

– ознаки спортивного туризму та його місце в структурі рекреаційно-туристичної діяльності;

- класифікацію спортивного туризму за видами активностей, складністю, змістом, особливостями побудови траси маршруту;
- основні етапи розробки маршруту спортивного туризму;
- особливості організації масових спортивно-туристських заходів.

Вміти:

- орієнтуватися за картою та визначати сторони горизонту;
- користуватися картографічними джерелами;
- розробляти маршрут спортивного туризму;
- планувати організацію побуту, харчування й постачання в польових умовах.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <i>Спортивний туризм</i>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	4	120	2	30	30	-	-	60	-	залік

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	сем	інд	с.р.	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти організації спортивно-туристичної діяльності					
Тема 1. Об'єкт, предмет, основні ідеї та концепції поведінкової географії	8	2		2		4
Тема 1. Суть, значення і завдання спортивного туризму	10	2	2	-	-	6
Тема 2. Види спортивного туризму	10	2	4	-	-	4
Тема 3. Оздоровче значення спортивного туризму	10	4	2	-	-	4
Тема 4. Небезпеки в туризмі	8	2	2	-	-	4
Тема 5. Організація руху в спортивному туристичному поході	10	2	2	-	-	6
Тема 6. Спортивно-туристські маршрути	10	2	2	-	-	6

Разом за ЗМ1	58	14	14	-	-	30
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Практичні аспекти організації спортивно-туристичної діяльності					
Тема 7. Основи топографічних знань	10	2	2	-	-	6
Тема 8. Основи орієнтування	12	2	4	-	-	6
Тема 9. Критичні ситуації в туристському поході та їх подолання	8	4	2	-	-	2
Тема 10. Організація та здійснення масових туристських заходів	10	2	2	-	-	6
Тема 11. Медичне забезпечення спортивного туризму	8	2	2	-	-	4
Тема 12. Охорона природи під час туристського походу	14	4	4	-	-	6
Разом за ЗМ 2	62	16	16	-	-	30
Усього годин	120	30	30	-	-	60

3.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми		Кількість годин	Кількість балів
1	Назва:	Аналіз підходів та визначень до поняття «спортивний туризм»	2	10
	Завдання:	1. Проаналізувати визначення поняття «спортивний туризм». 2. Скласти таблицю з визначеннями поняття за зразком.		
	Результати:	Таблиця з визначеннями поняття «спортивний туризм», виконана кожним студентом індивідуально й завантажена на платформу Moodle.		
2	Назва:	Спорядження для спортивного туризму	8	10
	Завдання:	1. Підібрати й систематизувати матеріал для розкриття індивідуальної теми. 2. Підготувати доповідь з презентацією.		
	Результати:	Захист обраної індивідуальної теми з презентацією.		
3	Назва:	Розробка маршруту зі спортивного туризму з активним способом пересування.	8	10
	Завдання:	1. Проаналізувати особливості планування та реалізації спортивно-туристичного маршруту з активними способами пересування. 2. Підготувати презентацію спортивно-туристичного маршруту з активними способами пересування.		
	Результати:	Захист обраної індивідуальної теми з		

		презентацією.		
4	Назва:	Базування в туризмі.	2	5
	Завдання:	1. Переглянути запропоновані відеоматеріали про базування в туризмі. 2. Заповнити таблицю (дати відповіді на запитання). 3. По завершенні роботи провести спільне обговорення. Вид роботи – груповий.		
	Результати:	Заповнена таблиця на гугл-диску зі спільним доступом.		
5	Назва:	Медична аптечка для спортивного туризму.	5	5
	Завдання:	1. Проаналізувати особливості медикаментів для похідної аптечки. 2. З'ясувати, які препарати за групами підбираються для похідної аптечки. 3. Заповнити таблицю відповідно до обраної групи медикаментів з розрахунку на 8-10 туристів для походу тривалістю 5-6 днів. Вид роботи – груповий.		
	Результати:	Заповнена таблиця на гугл-диску зі спільним доступом.		
6	Назва:	Організація харчування в спортивно-туристичному поході	5	10
	Завдання:	1. Скласти схему організації харчування (скільки разів, у який час і яка форма харчування пропонується). 2. Використовуючи таблиці (за посиланням на методичні вказівки), підрахувати необхідну кількість продуктів на групу туристів з 6 осіб на трьохденний похід. Вид роботи – груповий.		
	Результати:	Заповнена таблиця на гугл-диску зі спільним доступом.		
Всього			30	50

3.4. Зміст завдань для самостійної роботи*

№	Назва теми	Кількість годин
1	Історія розвитку спортивного туризму в світі та Україні	2
2	Спеціальне туристське спорядження за видами туризму	4
3	Профілактична цінність видів спортивного туризму	4
4	Оздоровлюючі чинники походів вихідного дня	4
5	Організація безпеки руху в туристському поході	4
6	Рух в умовах туристського походу. Порядок та режим руху	4
7	Рух пішки. Особливості руху по розчленованій місцевості	4
8	Особливості вивчення по карті рельєфу місцевості	4

9	Основні правила орієнтування на місцевості	2
10	Маркування туристських маршрутів	4
11	Режим харчування та водоспоживання	4
12	Психологічна підготовка учасників туристських походів	4
13	Класифікація масових туристських заходів	4
14	Організація зльотів та змагань	4
15	Профілактика захворювань у поході	4
16	Правила поведінки на природоохоронних територіях	4
Всього		60

*Оцінка самостійної роботи входить до тематичного і підсумкового контролю.

4. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

- лекція, аналіз, пояснення, проблемна ситуація, консультація;
- дослідницька робота та проєктний метод;
- презентації, відеоматеріали;
- електронне та інтерактивне онлайн-навчання (Moodle, Google Meet);
- самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.

5. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни, які варто визначати за допомогою числової (відсоткової) шкали оцінювання знань і трансформувати в оцінку використовуваної рейтингової шкали у кількості балів, що виділяються для кожного запланованого результату навчання навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання за основними видами робіт – [завантажити >>>](#)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
60-69	D	задовільно	
50-59	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів є:

- стандартизовані тести;
- контрольні роботи;
- усне опитування;
- захист і презентація результатів виконаних практичних завдань (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- доповідь із презентацією з теоретичних питань.

7. Форми поточного і підсумкового контролю та оцінювання

Форми поточного контролю:

- усна відповідь;
- тестування;
- перевірка практичних завдань.

Форма підсумкового контролю: залік

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем шляхом виконання конкретних завдань (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі роботи, презентації чи тематичні тестування). Кількість передбачених балів за різні види робіт також зазначені у силабусі та в системі дистанційного навчання Moodle, куди студенти можуть завантажувати роботи, і де здійснюється тестовий контроль. Результати оголошуються під час занять та/або виставляються в Moodle. Самостійна робота враховується при складанні поточних і підсумкових тестів та під час захистів практичних робіт.

Тестові завдання розроблені до кожного змістового модуля. Підсумкові тести та білети покликані перевірити рівень засвоєння теоретичного матеріалу, здатності осмислити і відтворити зміст даної частини дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)												Кількість балів (екзамен/залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
4	5	5	5	5	6	6	5	5	5	5	4	40	100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

8. Література

Основна література

1. Грабовський Ю.А., Скалій О.В., Скалій Т.В. Спортивний туризм. Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2009. 304 с.
2. Дехтяр В.Д. Основи оздоровчо-спортивного туризму: навч. посіб. Київ : Наук. світ, 2003. 203 с.
3. Колотуха О.В. Спортивні рекреаційно-туристські ресурси України Київ : Б. в., 2006. 207 с.

4. Колотуха О.В. Геопросторова організація спортивного туризму: Монографія. Кіровоград: ФОП Александрова М.В., 2015. 448 с.
5. Колотуха О.В. Словник-довідник зі спортивного туризму та активної рекреації: географія, систематизація, практика. Кропивницький: Видавництво Льотної академії НАУ, 2017. 392 с.
6. Колотуха О.В. Географія спортивного туризму та активної рекреації: Словник-довідник. Харків : Мачулін, 2019. 300 с.
7. Спортивні види туризму: навч. посібник / уклад. Лясота Т.І. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2019. 181 с.
8. Фокін С.П. Спортивний туризм. Київ, 2014. 168 с.
9. Щур Ю.В., Дмитрук О.Ю. Спортивно-оздоровчий туризм. К.: Альтерпрес, 2003. 232 с.
10. Kolotukha, O., Myrgorodska, O., Kozynska, I., & Vozhuk, T. (2023). Geographic assessment of obstacles on European rivers for water sports tourism. *Journal of Geology, Geography and Geocology*, 32(2), 295-309. <https://doi.org/https://doi.org/10.15421/112328>
11. Swarbrooke, J., Beard, C., Leckie, S., & G. Pomfret. (2003). *Adventure tourism: the new frontier*. Oxford, UK: Butterworth-Heinemann. 386 p. URL: https://www.researchgate.net/publication/259332779_Adventure_Tourism_The_New_Frontier

Додаткова література

1. Бучко Ж.І., Манилик Д.В. Маршрути пішохідного та гірського туризму в Буковинських Карпатах // Мат-ли II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Рекреаційно-туристичне природокористування в Україні: сучасний стан і перспективи» - 2021. Чернівці. Черн. нац. університет імені Юрія Федьковича. С. 40-42.
2. Бучко Ж., Іваночко Р. Безпечний туризм в Українських Карпатах // Туризм у XXI столітті: виклики та реагування. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 27 листопада, 2020 р. С. 168-171.
3. Бучко Ж. Аналіз функціонування системи організації безпеки активного туризму в Карпатському регіоні України // Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України: Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 70-річчю утворення Льотної академії НАУ. Кропивницький, 2021. С. 286-291. <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/835>
4. Крачило М.П. Краєзнавство і туризм. К.: Вища шк., 1994. 191 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.karpaty.net.ua>
2. <https://www.fstu.com.ua>
3. <https://www.karpaty.info/ua/>
4. <https://geohub.org.ua/node/2974>